

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՀԱՅ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆՑ

ՄԱՐՏԻՐՈՍՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲՈՅՆ ՀՈՒՓՍԻՄԵԱՅ

(Անտիկ Ծառը Երդութիւն հանեալ՝ ի Հասարակաց Գրատանէն Վէնետիկոյ):

(ՏԵՇ Հասոր ԽՊ. Էջ 211):

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

~~~~~

ՏԵՍԻԼ ԱՌԱՋԻՆ

Հուփսումէ միայնակ ելոնելով՝ ի պաշտանէն Տրդառաց:

Հոխիսիմէ.

Մնացի կապեալ, գարշելի Տրդառ.
 Ուսիր՝ զինչ իցէ հարսն Քրիստոսի,
 Զօրութեամբ խաչի . բանտ իցէ քո պաղատ,
 Աւր քո ամօթ յայտնեացի .
 Դիւր ինչ կարծէիր զաղջիկ մի յաղթել,
 Զսուրք Հոգւոյն տաճար պղծել:
 Խոնարհիլ իսկ քեզ է պիտոյ .
 Տկար աղախին Աստուծոյ,
 Կարօղ է զհակայ պարտել,
 Աներկիւզ յաշմարհէ, 'ի զիւաց, 'ի մարմար .
 Խոկ բաւական է, Տէր ամենախնամ,
 Քո հարս անբիծ է պահեալ,
 Է զպիղծ կռապաշտ խաբեալ բազում անդամ,
 Քո անոն փառաւորեալ:
 Ցանկութեանց իմոց գերազանց վախճան,
 Լուր զձայն իմ տրտմական,
 Ցուր քեզ փութապէս հետևել,
 Թէ կեցցեմ, առւր մեռանել.

Լուծցի որմն այս եղծական, որով յաւէտ
ի քէն գժուար է բաժանել:
Դուք 'ի բաց կացէք, դառն փափկութիւնք,
Պատիւ, խարօղք անմտից,
Առաջօք բարիք, սուտ մեծութիւն,
Անըզգոյշ թովիչք սրտից,
Անցաւոր ստացուածք. զի՞նչ յի՞նէն կամիք,
Գարշք և ապականելիք:
Զյաւիտենականս խնդրեմ.
Զձեզ ընդ ոտիւք կոխեմ,
Լերուք իմ սրտէ հեռիք.
Ի բաց, ստեղծուածք.
Առ ստեղծողն անցանեմ:

ՏԵՍԻԼ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՀՐԱՓՍԻՄԵ, ԿԱՐԵՆ

Հսիկսիմէ. Կարէն. Հսիկսիմէ. Կարէն.	իսկ հարէն գայ . մօտացիր, իշխան, Բան առ քեզ ունիմ: Առ իս՝ որ անարժան, Մեղապարտ . ամաչեմ.... Զմեղս քո գիտացի . Գոհացիր զլսառուծոյ, գհաւատս Քրիստոսի Մի յամեր ընդունիլ, որպէս և Տրդատ Այլակերպեալ ընկալցի յիւր պաղատ . Ցայժմ է կապեալ խաչի զօրութեամբ, Որ կամէր պղծել գարշ ցանկութեամբ Զսուրը Հոդւցն օժեան, ահազինն դիւաց . իսկ հասեալ է ժամ. վասն Աստուծոյ փառաց՝ Նոյն սուրբ խաչին յաներկոյթ կապից Արձակեալ իցէ . եմ յիշող բանից: Դու՝ զգոյշ լեր, կարէն . որ ինչ հանդիպիցի՝ Անահ մնացիր, վերջն ուրախ լիցիս: Այժմ գայ Տրդատ, ես առ հնձանս երթամ. Անդուստ՝ ողջ լեր, առ փեսայ ընթանամ: (Գնայ) Խնդրեմ, հայցեմ... Աներենոյթ լինի, Եւ զիս երկրսց թողու: Որ կապի Աներենութաբար, Տրդատ զատեալ, Զհաւատս Քրիստոսի՝ այլակերպեալ Ընկալցի, և զիարդ ...

ՏԵՍԻԼ ԵՐՐՈՐԴ

ՅՐԱՑ, ԿԱՐԵՆ

Տրդատ.	Գնացէք, զի՞նուորք, Որ փախեալ՝ զհորիփսիմէ տանջանօք սպանէք,

Կարեն .
Տրդատ .

Աղքայ : Եթէ խօսիս, ես եմ յուսահատեալ .

Եւս յապարանս իմ, թովեալ կապեալ՝
Զիս ծանակ արար, կախարդ լրբական :

Արամազդ, Անահիտ, սուտ էք ամենեքեան,
Որ ՚ի նախատանաց զձեր Տրդառ փրկել

Զկարացիք. ամծի . կին մի պարտել
Զարդող հսկայից . ու սրտմոռութիւն :

Զօրութիւնս ուր է, ուր քաշութիւն .
Պիղծ քրիստոնեայք, զայն հնարս ունիք

Առ ՚ի ստակել զաշխարհս, գարշելիք .
Սատակեցին : Երկինք, յիմ կեան երդնում,

Թէ ձեզ խնայեմ, եթէ մի թողում
Ծնունդ դժոխոց : (ԶԳայիանէ կապեալ ածեն երկու զնուորք)

ՏԵՍԻԼ ԶՈՐՅՈՒԴ

ՏՐԴԱՏ, ԿԱՐԵՆ, ԳԱՅԻԱՆ, ԶԽՈՒՌՈՎ

Տրդատ

Աստ ես ածել՝

Զկախարդապետ այս, զոր պարտ է այրել,
Ով ետ հրաման :

Մին՚ի զինուորաց .

Քրմապետ ուղարկէ ,

Զի թէպէտ խրատեալ՝ զժողովուրդ խռովէ :
Ընթացէք փութով, խստապինդ տանջանզք

Տրդատ .

Զարչարնցէք զնա, և հանդերձ ընկերօք
Սուր սրի սպանչիք :

Գայիանէ .

Երթիցուք, գոհանամ : (Գնայ Գայիանէ)

Ախնիցիս և փութով Քրիստոսի բարեկամ:

Զազիր, և չգագարեն հայհոյել. Երդուայ,

Հաւատարիմ եղեց . զի քրիստոնեայ

Զթողից անսասան . կամիմ տեսանել .

Թէ զնոսա Քրիստոս կարասցէ փըրկել.

Արեամի նոցա կարմիր վաղարշապատ .

Հաճեսցի աստուածոցն, և ինքն Տրդատ

Բարեբախտ լիցի . ինձ զինչ պարտ է

Զթագս այս տանել. ծիրանիս զինչ օդնէ :

Եթէ զնրամանս կատարեցուցանել

Կարող ոչ եմ. եթէ մարտնչել

Հարկաւորիմ, միշտ ևս ամաշել

Ի յիմար խաշապաշտից . իսկ պատերազմել

Այլ որպէս մարիթ է, կարէն . բանք, ողոքանք

Ոչինչ օգնեն. տանջանք և խարազանք

Լիցին գործադրիչ : Երբեմն եղեւ

Պիղծ Անակայ որդի, զու գիտես, կարէն .

Առասեալ Գրիգոր վկայ է . տանջանաց՝

Թէպէտ ՚ի սկզբանէ՝ զօրութեամբ դիւաց

- Երևեցաւ յաղթող, ապա խաչեցեալն**
Զոր ասէր Աստուած, հանապաղ գովիշեալ,
Միշտ քարոզեալ պաշտեալ 'ի նմանէ,
Զնա ոչ կարաց փրկել 'ի մահուանէ.
Զար գործոց իւրոց պատիժ ընկալեալ.
Եւ 'ի մէջ օձից 'ի վիրապ արկեալ
Սատակեցաւ գարշն. և Հռիփսիմէ
Եթէ ոչ փոխի.... (Տիմա մտանէ)
- Տիմաս.**   **Ապա կատարեալ է,**
Մեռաւ իշխանուհի: **Արժան անմահ կենաց :**
Կարէն.   **Մեռաւ Հռիփսիմէ...**
Տրդատ.
Տիմաս
- Ի գիրս վիպասանաց
- Հնոց և նորոց՝ զքաջութիւն նման**
Ոչ ոք գտանէ. անցեալ ըստ պատահման
Ընդ մեծ փողոց՝ զամբոխ զինաւորաց
Թանկարծ տեսանեմ ընդ դահճաց.
Շուրջ պատեն զկուսիւ, առ ամենեսեանս
Գոշեն. լմբոնեցէք զյոյս փախստականս.
Առէք, հրամայեաց արքոյ ըմբռնել
Զնոսա: Ոչ ոք կամի զինաւոր՝ դնել
Զձեռն 'ի վերայ նորա, ոչ ոք իշխէ:
Աներկիւղ նա 'ի մէջ նոցա ձեմէ.
Մինչեւ ցհնձանս իւր իրրե հասեալ,
Որ կային առ գըան՝ զլնկերս տեսեալ,
Զայն աւետեաց նոցա մատուցանէ.
Անփորձ կանայք, զգաստ կուսանք, ասէ,
Ցընծացէք այսօր մեծ խնդութեամբ,
Զի զհսկայ արքայն խաչի զօրութեամբ
Հարեալ յաղթեցի, վանեցի զախոյեան.
Արիք ապա, արիք 'ի քաղաքն աննման
Հռոմ, եէք զըլձալիս աւետիս տանել.
Հարսանիք են ինձ այսօր, տեսանել
Եկայք՝ զարդոք պլճնեալք, փող հարէք,
Զհարսնական առագաստ պատրաստ արարէք,
Մուծէք առ փեսայն: Եւ այլ նմանս
Զոր իրրե ասաց, թողեալ զկուսանս
Հեռագոյն՝ գնաց 'ի բարձր տեղի,
Ուր սկսաւ աղօթել՝ ըստ սովոր կերպի,
Առ իւր Աստուածն. իսկ հասեալ դահճաց,
Ցետ անասելի անթիւ տանջանաց,
Ոչ թողլով 'ի նմա մի անդամ մարմնոյ՝
Առողջ և անսասան, սպանին....:
- Կարէն.**   **Եւ սիրոյ**
Տրդատ.   **Սոքա են նշանք Տրդատայ, եթէ ...**
Տիմաս.   **Կատարեա, Տիմաս. մեռաւ Հռիփսիմէ:**
Տիմաս.   **Կատարեցի, մեռաւ ըստ քում հրամանի:**
Տրդատ.   **Պիղծ, զինչ խօսիս, ես Հռովմայեցի զկոյս,**

- Զիմաս.** Ջլոյս աշաց իմոց, զկեանս իմ կենաց,
Շիջուցանել...
- Կարեն.** Արքայ, յաւիտեան կաց.
Զինաւորքն ասացին, ինքն զարմացոյ:
Եթէ մնացածք. ինքն ես լրւայ
Զանօրէն պատուէր:
- Տրդատ.** Թէ սառւգիւ է,
Բոլորով արեամբ Տրդատայ՝ պիտոյ է
Մխալս այս չնչիլ: (Սուր առեալ՝ կամ զիքն իւր սպանանել. արդե-
Կարեն. Արդեօք պիտոյ էր՝ [Ըստ Կարեն և Տիմոս]:
Եթէ Հոփիսիմէ ոչ հրամայեալ էր
Համբերել խպառ...
- Տրդատ.** Զինչ դուք ասացիք...
Ինքն իշխանուհի գայ, վութապէս արիք.
Ի վերայ իմ գայ, և հանգերձ ընկերօք՝
Վրէժինդիր տանջանաց, սրովք և բրաք
Զարկեն, օգնեցէք...
- Զիմաս.** Ոչ ոք երեի:
Այն կողմն գարձան:
Լողդէմ երկնի
Դժուար է մարտել:
- Տրդատ.** Օգնականիք, ասեմ,
Լերուք փութապէս, ուհ, մեռեալ եմ.
Անողըրմ կուսանք՝ զմի բազուկ ինձ հանին:
Ի խելաց ելանէ:
- Զիմաս.** Զբովանդակ մարմին
Առողջ տեսանեմք:
- Տրդատ.** Բզվէրս ես ըզդամ,
Զեր ծուլութեամբ՝ անբազուկ մնամ.
Աշխարելի՞ աբքայ:
- Կարեն.** Անձայն մարդ, ոհ,
Մնացեալ էիր՝ նախ քան զդժոխական
Զպատուէր տալ՝ զանմեղ կոյն սպանանելոյ:
- Տիմաս.** կամաց քոն առնու. զնա ծածկել պիտոյ է: (Տիմաս ծած-
Բարի է թէ հանդչի յունայն երկիւզէ. [Կէ զՏրդատ, որ ննջէ]:
Դիւրին առողջանայ:
- Կարեն.** Միշտ անհանգիստ իցէ.
Զազիր արիւնարբու, զպատուէրս Հոփիսիմեայ
Թէ ոչ պահէի, որպէս խոստացայ,
Յերկար ննջէիր:
- Զիմաս.** Աէր արհամարհեալ՝
Ի սրտմոտութիւն գառնայ. խոկ լեալ
Ականատես վկայ մահուան կուսին,
Եւ յոլով անգամ քրիստոնէից ազդին
Տեսեալ քըալութիւն՝ զցանկալն տանջանաց,
Զկեանս անփոյթ առնելն, 'ի ձեսս զահճաց
Զիւր անձինս ընծայել, իմանալ չկարեմ'
Զիորհուրդս նոցա. զմին յերկուցս՝ ասեմ

ձշմարիտ լիցի . թէ սոքա մնլորին

կողը և յիմարք , թէ որով հաստատին :

Մեծագոյն է ստուգիւ այլ աստուածոցն :

Կարեն . Միծ է հաստատապէս ինքեանց գժոխոցն .

թէ Տէր՝ ինքնակալ դիւաց է՝ զիտայի ,

Յորժամ առ կախարդ ըստ քո խրատի

Գնացի ընդ վայր : Բայց զքեզ աղաշեմ

Առ մարմին կուսին երթիցուք , փափաքեմ

Մեռանել 'ի վիրայ .... (Կարեն կամլով և առ առ անել 'ի

Քրմապետ . Մնացիր ասու , իշխան . [Քրմանէ՛ որ մռանէ] :

Փութապէս օգնել մեր ազգիս աւերման

Պարտ է . քակեալ է մեծ վաղարշապատ ,

Խարեալ ժողովուրդ , կորուսեալ հաւատ ,

Ցրուեալ անմահից խորանք , փախեալք

Տրմունք , չարաչարք զօրք այսահարեալք ,

Զմարմինս իւր ուտեն . ամենայն՝ զործ է

Գարշ քրիստոնէից . Գայիհանէ , Հորիփսիմէ ,

Ընդ այլ կախարդս որ այժմ մեռան ,

Եւ ատելի գործոց զպատիթ ընկալան ,

Եւ յետ մահու՝ զմեզ հալածել

Ոչ դադարեն . արքային յայտնել

Զբանս հարկաւոր է :

Տիմաս . Թագաւոր բան ունի ,

Սակաւ ինչ տկար՝ յաթոռ իւր հանգչի :

Քրմապետ . Տարաժամ է հանգել , յորժամ . . . ով իշխան , (Քրմապետն
[բացեալ զկատւն տեսանէ զջրգաւ խոզացեալ]) :

Զինչ աստ տեսանեմ . զինչ այս է դադան .

Փրկեցէք , աստուածք : (Փախչի քրմապետն)

Տիմաս . Ո'վ երկինք , զինչ է .

Բաց են դժոկվն . . . (Տիմաս փախչ , և արգելու զնա Կարեն) :

Կարեն . կաց , փախչել . ամօթ է :

Կուսանացն արեան վրէժխնդրութիւն

Այս է . ստուգապէս ճշմարտութիւն

Բանից Հորիփսիմեայ այժմ յայտնի :

Ալլակերպեալ է Տրդատ , ընկալցի

Զհաւատ Քրիստոսի . Ժամանակ և եհաս .

Մատիցուք առ նա . մի երկնչիր , Տիմաս ,

Վերջն ուրախ լիցի , կոյսն խոստացաւ .

Բանաւոր մնաց , և թէ իմացան .

Զոր մեք ասացաք . տեսցուք , խնդրելք .

Եւ , Տրդատ , լսես զոր այժմ ասեմք ,

Սուտ է թէ ճշմարիտ : (Սոորասէ գլխով խոզն)

Տիմաս . Դիխով ստորասէ՝

թէ հաւանի բանիս , նշանգք ցուցանէ

Թագաւոր :

Կարեն . Բարկանայ կոչիլ այս անուամբ .

Թերեւս չկամի՝ զոր հպարտութեամբ ,

Ուժով՝ կամելով 'ի կամն իւր ածել

- Զազնիւ Հռիփսիմէ . խոնարհ եղեալ յնչեւ
իմաստնապէս ջանայ :
- Տիմաս.** Տրդատ , ապա ինդրեմք
Ցոյց մեզ նշանօք՝ զիարեմք
Քեզ օդնական լինել այս նեղութեանս :
- Կարեն.** Զիինի , բացասէ դիխով , և նշանս
Տայ՝ թէ չկարեմք : Ուրեմն ասելի է՝
թէ ուստի է վնաս՝ գեղեւ եկեսցէ : (Դայ ողայն 'ի Խոսրովուդիտէ) :
Խակ զինչ կամի տղոցաւ
- Տղայն.** Խոսրովիդուխտու
Զիս առ քեզ ուղարկէ . զայս և թուղթ
Խնդրէ թէ վուժապէս կարդաս : (Կարէն առնէ զթուղթն և կարդայ)՝
Կարեն . կարենի
- Ողջոյն Խոսրովիդուխտու . քոյ թագաւորի
Հայոց Տրդատայ , — ի զիւզու իմացայ
Թէ 'ի վաղարշապատ — իմ եղբայր Տրդատ
Ի կերպարան խողի — Փոխեալ տառապի :
Նա և 'ի տեսիլ — Դիտացի՝ թէ ապրիլ
Միայն կարէ — ի միոյ Գրիգորէ ,
Որ Անակոյ որդի , — վասն անուան Քրիստոսի
Յարքայէ տանջեցաւ . — Եւ ապա եղաւ
Ի խոր վիրապի . — Ուր կենդանի
Ցետ երեքտասն ամաց , — Երկինք զնոտ պահեաց :
Այժմ հանեալ — Եւ առ քեզ ածեալ
Մուծ եղբօր յապարան . — Եւ որպէս է արժան՝
Ձնա պատուով ընկալ . — Եւ ես աստ գալ
Թէ կարենամ՝ — Անծուլ փութանամ : Ողջ լեր :
- Տիմաս.** Զինչ գըրէ ... Գրիգոր ... է կենդանի ...
Տղայն. կենդանի և առողջ , և ինձ հետեւ .
Օտայ զնա ածէ , որ զնա եհան
Ի վիրապէն անսիի , յետ կուսանաց թաղման ,
Զոր ամբողջ գտեալ զմարմինս՝ կատարեաց :
Թէպէտ եղեալ էին կերակուր զազանաց :
Ասա գալ փութանայ , և ոչ է հեռի ,
Զի վասն քարտիզին՝ առաջ վազեցի :

ՏԵՍԱՐԱՆ ՎԵՐՁԻՆ

Ա. Լուսառութ , Տրդատ , Կարէն , Թօնա , Տիմաս

- Օտայ .** Հրաշագործ մարդ , սիրեալ յերկնից ,
Զոր յետ յոլով ամաց և 'ի մէջ օձից՝
Ի վիրապ գտայ անփորձ և անսասան ,
Մեր բժիշկ վիրաց՝ քեզ ածեմ , իշխան .
Նեղեալ արքային մասոն և ասա՛
Բազում ազաշանօք՝ զի դարձուսցէ զնա
Ի կերպ վերստին . մեր և իշխանուհի
Խնդրէ զայս 'ի քէն :

Կարէն.

Օրհնեալ լիցի
Ճշմարիտ Աստուած և անուն նորին.
Օրհնեալ եկեալ զոր՝ ի մեզ հասուցին
Դժովաբն՝ պատուհաս. զթած, կամեսիր
Փարատել՝ ի մէնջ:

Լուսաւորիչ.

Աստուծոյ ճշմարտի
Որդին՝ Քրիստոս, համագոյակից Հօր,
Վնժամանակակից, անմահ և հզօր՝
Զեղ օգնական լիցի. նովաւ ամենայն
Բարի ինչ լինի. տեսցուք իսկ արբայն:
Ի՞նքն ես, Տրդատ, ինքն ես, արքոյ
Ամենաքաջ, յաղթող, առասեալ հսկայ՝
Զօրութեան յաղազս, ինքն ես. հաւատամ՝
Զի որ երկեցաւ քում քեռ հինդ անդամ,
Մի անծանօթ այր՝ քը թշուառ փոխմանէ
Տեղեկացեալ արար. յիմարութիւն է
Տարակուսիլ. յաւէտ իսկ ոչ երեխս.
Զքեղ՝ ի քեզ ինդրեմ:

Լուսաւորիչ.

Այս կերպարանէս՝
Տեսէք, զինչ իցէ մեղք. հանապազ փոխի,
Թէպէտ ձածկապէս մեղուցեալ, հոգի՝
Որ աղոստեալ իւր ստեղծողի կերպարան,
Յոր արարեալ էր, զարարած եղական
Եդեալ՝ ի սիրտ իւր՝ փոխանակ Աստուծոյ,
Ստուգիւ խոզապէս թաթաւի՝ ի տղմոյ
Սնբան ցանկանաց: Ապա զգոյլ լերուք,
Եւ՝ ի ձեր արքայի պատժոյ՝ դուք ուսարուք
Զկուռաս անարգել, անզգոյ պատկերաց
Ոչ երկիրպագել, զգործս մարգկան ձեռաց
Մի տաել աստուածս: Աստուած է մի,
Սնստեղծ, անժամանակ, անհաս, անբաւելի.
Անձամբք եռեակ, իսկ բնութեամբ
Մի, կամք, մտք, մի է զօրութեամբ.
Հայր և Որդի և սուրբ Հոգի՝
Անուանք են անձանց. իսկ այս Որդի,
Իւր Հօր հաւասար, վասն փրկութեան
Մարդկային ազգի՝ մեզ եղեալ նման,
Յանարատ կուսին յարգանդի մարմնացաւ.
Եւ վասն մեր, թէպէտ անմեղ, մեռաւ.
Բայց՝ ի մեռեցց փառաւոր յարուցեալ,
Եւ յերկինս՝ իւր Հօր ընդ աշմէ նստեալ,
Այսպէս է. Տրդատ, հաւատաս: Հաւատալ
Առաջ պիտոյ էր:

Օտայ.

Թողութիւն արտ.
Գիտես զինչ է մարդ. զհաւատ հայրական
Խորաքանչիւր պահէ, մոլորական
Իցէ թէ ուղղափառ:

Լուսաւորիչ.

Քննել իմաստնոցն

Պարտ է զգործս իւր, և յաղագս հաւատոցն
Որ մեծամեծ է բան, յորոյ փրկութիւն
Կամ հոգւոյն կորուստ կախի, քննութիւն
Անծով հարկաւոր է. և նշարտութեան
Առաւել հաւանիլ քան հօր իւրեան: (Խարովիդուիտ մասնէ)

Տիմաս.   Բայց իշխանուհի գայ:

Խոսրովիդուիտ.   Ո՞վ եղբայր,
Ո՞ւր ես. ըղձալի ամինադութ այր,
Ողորմեաց, աղաչեմք:

Լուսաւորիչ.   Իմ բան այս չէ:
Խնդրեցէք յԱստուծոյ, զի Աստուծոյ գործ է:
Խոսրովիդուիտ.   Խնդրեմք սրտիւ, թէպէտ չղիտեմք
Ո՞վ քո Աստուածն իցէ չճանաչեմք,
Բայց զնա ճանաչել կամիմք, և պաշտել
Որպէս վայել է, և տաճար չինել.
Միայն ողորմեաց, և մի յիներ
Չոր եղբայրս իմ՝ ի քեզ մեղաւ. տգէտ էր,
Թող:

Լուսաւորիչ.   Ես թողի. ըստ մեր օրինաց՝
Համբերել սակաւ է հալածողաց,
Միրել և պարտիմք:

Խոսրովիդուիտ.   Ապա մեր Տրդատաց
Լեր օգնական: Եղբայր, դու ինքն խնդրեա.
Լսմա:

Լուսաւորիչ.   Բաւական է, զըջանայ, տեսանեմ,
Վասն մեղաց իւրոց. դաւանէ, ճանաչեմ,
Զբրիստոս Աստուած. ուրեմն եղիցի
Ըստ հաւատոց նորա, և այժմ դարձցի
Ի կերպ վերստին: (Այժմելանէ և առնա երթայ)

Տրդատ.   Ծառայ մնձ՝ Աստուծոյ
Անձառի, անբաւի, անեղի, միոյ,
Զիանդ կարեմ դքէն ես գոհանալ,
Զինչ է չնորհս այս:

Լուսաւորիչ.   ԶԱստուծոյ գոհանալ
Պարտ է միայնոյ. իսկ այս ցէր
Անկքան բարի, գիտած, մարդասէր,
Կամիք, տեսանեմ, զինչ իցէ գիտել.

Տրդատ.   Երթիցուք յապարանս, կամիմ ուսուցանել:
Երթիցուք այսօր մեք ամենեքեան
Եղեալք ՚ի ձեռս, Հայք և Հայաստան,
Քոց կամիմք հետելլ աստուածահաճոյ կամաց.
Եւ հնաղանզիլ քո սուրբ հրամանաց: